

"PROLETAREC."

LIST ZA INTERESKE DELAVSKEGA LJUDSTVA.

IZHAJA VSAKI TOREK.

Lastnik in izdajatelj:

Jugoslovanska delavska tiskovna družba v Chicago, Ill.

Naročnina: Za Ameriko \$1.50 za celo leto, 75c za pol leta. Za Evropo \$2 za celo leto, \$1 za pol leta.

Oglas po dnevniku. Pri spremembah bivališča na poti novoga namenili tudi "STAR" naslov.

PROLETARIAN

Owned and published EVERY TUESDAY, by South Stevick Werkmen's Publishing Company, Chicago, Ill.

JOHN GAILLARD, President; JOHN PEARCE, Secretary;

ANTON PREBIS, Treasurer.

SUBSCRIPTION RATES: United States and Canada, \$1.50 a year. 75c for half year. Foreign countries, \$2 a year. 75c for half year.

ADVERTISING RATES ON AGREEMENT.

NASLOV (ADDRESS):

"PROLETAREC", 587 So. Center Ave., Chicago, Ill.

231

KAJ HOČEJO NAŠI SOCIALCI?

Če odraslen človek nekaj hoče, zahteva je predvsem dolžan, povedati svoje zahteve, katero, če je potreben tudi utemelji.

Mladi ljudje, recimo otroci, tega ne dajo, in se od njih teh dolžnosti ne zahteva, kajti predstojnikov dolžnost je, da vedo, kaj potrebujejo otroci.

Pri odrasleih, recimo samostojnih ljudeh velja prvo.

Na podlagi predložitve zahtev z njih utemeljivijo, se sklepajo resolucije, ki se potem jemljejo v poštev.

Tako je bilo vedno, odkar bazišč zgodovina kulturno življenje narodov. Ena posebna izjemna v teh običajih je pri naših socialistih okrog "Glas Svobode".

Vemo sicer, da je tam nekaj odraslenih ljudi, ki znajo govoriti in ki so — po njih mnenju — samostojni, pa vendar igrajo ulogo nedoraslih — obprsnih otrok, ki po navadi v potrebih (zahtevah) jokajo, ne da bi zamogli povedati komu, kaj pravzaprav hočejo.

Cela vrsta tednov je že in cela vrsta napisanega joka po nemem, kar živa duša nemore uganiti zakaj in čemu.

Kolikor tednov od Božiča toliko Jožetov Zavertnikov multipliciranih z 11. "Proletarec" in sedaj F. P. Drskar, to je edini refain joka v "Glas Sv."

Vsaka pedožna stvarca, jih

znamenira, vsaka nedolžna bilka,

ki se zamajo jih preplasi pa zo-

pet jokajo naprej v konplieira-

nem refrainu.

Zdjajpazdaj zateptajo z nogami

jeze; zdaj zamahnejo v zraku liki

papirnatemu znamu, stresnejo se,

zatulijo in zakolnejo po krščansko.

Človek, ki prebira ta "pater-

nosti" joka mora nekote odlo-

čiti, sicer, sicer bi se ga oprijela

tista histerična bolezan, ki je last-

na "Happy Huliganom".

Človeku se zdi, da je v veliki

otročni, kjer se ne prestano joče,

ne da bi se vzdignil en glas, ki bi

povedal zakaj ta jok in zakaj

toliko tega jokanja.

Ti odrasli ljudje okoli "Gl.

Sv." so tipični otroci velike otročnice.

Razlika med temi otroci je le v tem, da otroci v otročni nevedo zakaj jokajo, med tem ko le-ti vedo zakaj, pa to nočejo po-

vedati ljudem, ker bi ne bilo lepo, ker bi neizgledalo dobro.

In ker le-ti nečejo govoriti, govorili bomo za nje mi . . .

Odgovarjati na jok ni mogoče;

odgovarjati na osebne napade

DELAVCI!

Denar ni zgubljen.

Kupite "stock" Jugoslovanske Delavske

Tiskovne Družbe in

postanite lastniki edi-

nega slovenskega de-

lavskega tehnika v

Ameriki. Delnica sta-

ne \$10. Plača se lah-

ko v dveh obrokih po

\$5. Pišite za pojasa-

nila.

Jugoslovanska

Delavska Tiskovna

Družba

587 So. Center Ave. Chicago, Ill.

2

nepotrebitno, ker sta si socijalizem pa osebnost dva različna pojma. Ogledali si bomo samo takto in pa manever, ki ga zavzemajo otroči napram "Jugosl. soc. Zvez" in nje članom.

Postranska stvar je, kdo je Zavertnik, F. P. Drskar in še kdaj drugi, ki so okoli "Proletareca"; glavna stvar, ki je pred našimi očmi je socijalistično gibanje, socijalistična agitacija — delo. To delo naj potem vrši kdo od "Proletareca", kak Jože, F. P. Drskar ali pa kdo od "Glas Sv.", dokler je to delo v resnici za socijalistični ideal. Nihče nemore biti tako intolerant, da bi odrekal komu priznanje za delo, če ga je vreden; seveda šele potem, če so bile tendence tega dela v resnici primirjajoče z njegovim idealom.

Notorično od gotovih ljudi — ki imajo besed le na jeziku — pa je, (in te taktike se poslužuje tudi meščansko in kapitalistično časopisje, kadar napada socijalizem), da se napade na najpodlejši način tiste ljudi, ki so v prvih vrstah gibanja, češ: namen posvečuje sredstva. Obratimo le-te, drugo pade samo ob enkrat pozneje.

In zopet je nadpadal besno posameznika okoli "Proletareca", ker ga je k temu gnala gola bizniska zavist.

Vsled tega toliko joka. Mesto da bi se Konda pridruži organizaciji, ki ima namen združiti Slovence pod prapor socializma, je pa začel razgretati kot ūreba na prejnosti nad zadavnimi ljudmi.

Slovensko soc. gibanje v Ameriki bo imelo za seboj znamenito zgodovino in boje za socijalizem. Čas pa ni daleč, ko se bo Kondovemu razgantanu naredilo konec za vedno; kajti dokazov, za njegovo protosecesistično konspiracijo imamo na razpolago.

Vsi čitalci in sodržni pozorni so to! Kajti razočaranje bo veliko. Prav takrat bo lahko vsak videl, zakaj jokajo otroči in zakaj manovrirajo z osebnimi napadi v svojem glasilu na socialistično organiziranje v soči. Zvez.

F. P. Drskar.

GROZA MODERNE BITKE.

Te dni je izšla v Londonu knjiga, katero je napisal japonski častnik, ki je v groznom klanju pri Port Arthurju postal pohabljene. Pisatelj je spregrešil in življenje, so jeli posluževati edinega sredstva — obrekovanja, med tem ko hočejo pozitivno delo le-te prenesti na svojo last. Da se podpre verodostojnost v njih dejavnosti delu so navadi tiste ljudi, ki so sklicali soči klub v Chicago pa se naštrela: Skubic, Petše, Medica, Konda.

Privatnost je v tem slučaju subjekt, s katerimi stvari ljudje ne hodijo v javnost. Za nas je objekt: socializem, glavna stvar.

Otročaji pa navadno niso dosledni niti objektivi: samo brskajo po gnoju kot praseki tako dolgo, dokler ne zadenejo "oh lastni kup smrdljivega gnoja. Tole je taktika otročajev okoli "Gl. Sv."

Ker otročajem ni mogoče do-

prinesti stvari argumentov za diskreditiranje dela, ki se zrcali v organizaciji "Jugosl. soc. Zvez".

So jeli posluževati edinega

sredstva — obrekovanja, med

tem ko hočejo pozitivno delo le-

te prenesti na svojo last. Da se

podpre verodostojnost v njih de-

javnosti delu so navadi tiste lju-

di, ki so sklicali soči klub v Chi-

cagu pa se naštrela: Skubic, Pet-

še, Medica, Konda.

To je za nas, realne ljudi v res-

nici važno. Soči klub je eksistir-

al le enkrat prej v Chicago leta

1900. In Skubic, Medica in Kon-

da niso vzrok, da obstoji klub še

danes. Za "Jugosl. soc. Zvez"

so delali drugi ljudje. In če

vzamemo stvar šisto realistično

(stvarno): kaj je bilo s tistimi

ljudmi, ki se hočejo ponašati s

socialistično organizacijo danes — pozneje? Skubic, tedanj "Happy Huligan" sedaj urej. "Gl. Sv."

je šel kot prostovoljec k vojski

; Medica je odpotoval na Ti-

rolsko; Petše je odstopil; Kon-

da — no, ta je tudi odstopil po-

tem, ko je videl, da se slov. soc.

klub ne zmeni za take debrane

polipe kot je on.

Soči klub pa je uspeval; usta-

novila se je "Zvez"; organizaci-

ali se pod okriljem in navodili

"Zvez" socijalistični klub.

Vse to je videl Konda in pod-

jetnička zavist, ki je omajena le

na njegovem podjetju je nastala

in njegovem sreu. Začel je ruvati

proti "Proletarecu", ki se je ro-

dil spritoj neščvene ošab-

nosti, kjer je le mogel. A vži-

vem napadom je "Proletarec"

bil neizprosen boj in bil vedno

zmagalec v pravi reči.

Pri "Glas Svobode" pa so na-

stale notranje revolucionje: — in

tako vnanje. List je menjal bar-

vo z gospodarjem kvaterno. Pri-

šel je v tujo last in sedaj je pod-

sodnjsko upravo.

S. N. P. J., katere tajnik je bil

Konda mu je nosila lep dohodek,

in zato se je oprijel kot polip.

Pokazal pa se je razvoj v S. N.

P. J. ob treh konvencijah in naj-

večji autokratje ignorante vrsta

so izginili iz površja.

Konda je dobil vdarec za vdar-

cem, istotako njegovi zavezniki.

Jednotni se je prenosovala funda-

mentalno, nastavilo se je stro-

kovna ljudi v urad, ki razumejo

posel in jednota raste, da je ve-

selje. In k vsemu temu

Stranka.

Klub Stev. 8.

Sodrug John Zobec v Roslyn, Wash., je pretekli teden ustanovil nov slovenski socialistični klub z devetimi razrednozavednimi rojaki. Klub je sprejet v Jugoslovansko socialistično zvezo kot številka 8. Lukas Notar je začasni predsednik in John Zobec začasni tajnik.

Novemu klubu želimo obilo napraka in uspeha. Živeli vrli sodruži!

Nacionalna konvencija.

Nacionalna konvencija socialistične stranke v Zedinjenih državah se prireje 10. maja t. l. v Chicagu, Ill. Tako je sklenil vrhovni odbor stranke. Chikaski sodruži so že priceli s pripravami za to konvencijo, katera boda ena najznamenitejših socialistične stranke v Ameriki.

Karl Marx, 1883 — 1908.

Sodrug W. McDavitt, član nacionalega komiteja socialistične stranke za California, je pravkar izdal poziv na vse ameriške socialiste za pripomoko k spominškemu dnevu petindvajsetletnice Marksove smrti, ki bodo 14. marca t. l. Omenjenega dne preteče namreč 25 let od kar je umrl Karl Marx, oče znanstvenega socialismus in največji ekonomist, kaj kaj kdaj imel svet. On je dal prejšnjemu utopijskemu socializmu praktično podlogo in sploh ustvaril temelj v program, na katerem stoji današnja internacionaška socialistična stranka.

Sodr. McDavitt pravi v svojem pozivu, da ameriški socialisti nikakor ne smajo izostati pri splošni spominski slavnosti, ki se bodo 14. marca po vsem socialističnem svetu. Vsak socialist in vse krajnjev organizacija naj posveti 14. marca spominu teleg velikega moža, ki je vse svoje življeno žrtvoval za dobrobit mednarodnega proletariata. On je menjen, da se obletnična pariska Komuna, katera se spominajo socialisti vsako leto meseca marca, letos združi s petindvajsetletnico Marksove smrti in občasno istočasno.

Naravno je, da se bomo tudi mi, slovenski socialisti, pridružili tej spominski slavnosti in dobro bilo, da naši socialistični klubati sedaj na prvih sejah ukrepejo kaj potrebna v ta namen.

Razno.

— Socialisti v Indianapolisu pripravljajo veliko demonstracijo preposednih delavev, slično očim, ki se so že vrstile po drugih mestih.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

RESOLUCIJA.

Slov. socialistični klub št. 2 Južn. soc. zveze v Glencoe, O., na redno seji dne 1. februarja, t. l. prejel naslednjo rezolucijo in klenil, da se jo priobči v stranki glasil "Proletare".

Z ozirom, da "svobodo" miselnični "Glas Svobode" v Chicagu, Ill., napada slovensko socialistično organizacijo, oziroma socialistične klube, da midežimo ali spomini tega ali onega v organizaciji in našem zasmehuju, izjavljamo danes dne 1. februarja 1908, da naši sloveni socialistični klub Glencoe, Ohio št. 2. Jugoslov. zveze prisustvuje na redni sejni seji, da ta nastop "Gl. Sv." obsojamo najstroje; nadaljevajmo, da ni potrebno, da nam "Gl. Sv." vsljuge, kot socialistični list, ker imamo slovensko strankino glasilo "Proletare", nam v poljudnih člankih razglaša socialistične nauke, katerega danes že oprljivi vsi kulturni narodi.

Nace Žemberger, predsednik John Kravanja, tajnik.

DOPISI.

Oregon City, Oreg., 28. jan. — To gre, sodrug moj, po slovenskih naseljih, kjer še ni socialističnih klubov, govorov ali predavanj, uveril se boš, da nad 90 slovenskih delavev spi ali pa še samo na eno oko. Vprašaj jih na ulici, na poti v ali iz doma, v salunu ali kjer hočeš to take, ki so že par let naši "Gl. Sv.", kaj je socialist in kaj zahtevajo socialisti, govorili ti bodo, da socialisti tisti, ki nič ne verujejo, vse ne hodijo in čez farje zavljajo. Konda piše čez farje — to pravijo — ki se ga tudi — (zdaj se boji Konda farje) — in potem takem je on dober socialist.

Vendar je pa to ravno tako, kar bi z dežnikom lovil muhe po zraku. Vera v bistvu nima nič opraviti s socializmom. Vera je privatna stvar posameznika, ki se ne kaže javno in ne nabija po uličnih vogalih ter javnih lokalih. Drugače je s klerikalizmom, ki tvori organizirano politično stranko, v kateri se nahajajo brez melega vsi duhovniki od "vaticanskega jetnika" pa do zadnjega prošaškega meniga z imenom, obdržati nadvlast nad nezadnjenim delavstvom. Klerikalizem je zvesti bratov kapitalizmu, oba pa zakleta nasprotnika socialistično organiziranih delavev. Med kapitalisti in pristasi kapitalizma se pa najdejo tudi ljudje, ki so razajo klerikale iz verskih, največ pa konkurenčnih ozirov. Tem ljudem pravimo: liberalci. Liberalci nimajo s socialisti nobenih skupnih interesov: kvečenju moriva svobodno šolo. Imamo tudi časopisje, ki je v službi kapitalizma in obenem liberalne, protifarške.

In ena teh sta "Gl. Sv." in njegov lastnik, Narodni mučenik iz št. 665, ki seveda zahteval dokaze, ampak teh je dosti. Vsek, kdor pazno čita "Gl. Sv.", spominjal — bo, da se je tu nedavno ogreval za strajkoločev v Trstu. Iz tega sledi, da se Konda in njegov urednik strinjata z Mandičem in socialistom sovražno N. D. O. v Trstu.

Drugi primer:

V stari domovini imamo vsé dobrih socialističnih listov. So: "Rdeči Prapor", "Naprek", "Delavski List", "Naši Zapiski", "Tobačni Delavec", "International" in "Železničar". Prevedenih je v slovensčino tudi več del apostolov socialistoma. Marks in Engels. Zakaj tako previdno moči "Gl. Sv." o tem časopisu in knjigah? Zakaj ne priporoča tega ameriškim slov delavev? Zato ker je socialistem a la Konda ljubše, da delaveci ne vedo, kaj je socialistem. Oni hočejo le, da delaveci sovražimo farje in that's all.

Tretji primer:

Ako imamo "Proletara" in "Glas Svobode", lahko opazis, da prvi včasih ponatisne kdo dober članek iz "Rdečega Prapora" in "Delavškega Listu", "Internationala" in "Železničar". Prevedenih je v slovensčino tudi več del apostolov socialistoma. Marks in Engels. Zakaj tako previdno moči "Gl. Sv." o tem časopisu in knjigah? Zakaj ne priporoča tega ameriškim slov delavev? Zato ker je socialistem a la Konda ljubše, da delaveci ne vedo, kaj je socialistem. Oni hočejo le, da delaveci sovražimo farje in that's all.

Četrti primer:

Ako imamo "Proletara" in "Glas Svobode", lahko opazis, da prvi včasih ponatisne kdo dober članek iz "Rdečega Prapora" in "Delavškega Listu", "Internationala" in "Železničar". Prevedenih je v slovensčino tudi več del apostolov socialistoma. Marks in Engels. Zakaj tako previdno moči "Gl. Sv." o tem časopisu in knjigah? Zakaj ne priporoča tega ameriškim slov delavev? Zato ker je socialistem a la Konda ljubše, da delaveci ne vedo, kaj je socialistem. Oni hočejo le, da delaveci sovražimo farje in that's all.

Peta primer:

Ako imamo "Proletara" in "Glas Svobode", lahko opazis, da prvi včasih ponatisne kdo dober članek iz "Rdečega Prapora" in "Delavškega Listu", "Internationala" in "Železničar". Prevedenih je v slovensčino tudi več del apostolov socialistoma. Marks in Engels. Zakaj tako previdno moči "Gl. Sv." o tem časopisu in knjigah? Zakaj ne priporoča tega ameriškim slov delavev? Zato ker je socialistem a la Konda ljubše, da delaveci ne vedo, kaj je socialistem. Oni hočejo le, da delaveci sovražimo farje in that's all.

Sedmi primer:

Ako imamo "Proletara" in "Glas Svobode", lahko opazis, da prvi včasih ponatisne kdo dober članek iz "Rdečega Prapora" in "Delavškega Listu", "Internationala" in "Železničar". Prevedenih je v slovensčino tudi več del apostolov socialistoma. Marks in Engels. Zakaj tako previdno moči "Gl. Sv." o tem časopisu in knjigah? Zakaj ne priporoča tega ameriškim slov delavev? Zato ker je socialistem a la Konda ljubše, da delaveci ne vedo, kaj je socialistem. Oni hočejo le, da delaveci sovražimo farje in that's all.

Sedaj pa na prvih sejih ukrepejo kaj potrebna v ta namen.

— Socialisti v Indianapolisu pripravljajo veliko demonstracijo preposednih delavev, slično očim, ki se so že vrstile po drugih mestih.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sejso socialistične govorki. Znamenje, da se delaveci mitijo socialistom.

— Delavske strokovne unije v Milwaukee vabijo na vsak svoj hod in sej

NIHILIST.

Povest iz ruske revolucije.

Spisal V. T. J. Zavorič Feodorov.

(Nadjevanje.)

Molč so korakali po začetku, dokaj razsvetljenu, potem vodno mračnješem drevoredu, dokler jih ni objela gosta, nepridira tema.

Goldberg je stopal sredi svoje dece ter ugibal, kako naj zaupajo sinu usodepolne skravnosti. Videl je, da sin, četudi mlad, ni svobodni, da smatra za brezmoč, za kar se bori on. Saj ni poznal časa, ko je bila Poljska sredšče Slovanstva, ko so se navdušeno vojevali za narodno svobodo in spoštovali vsakega, ki je deloval po geslu: "Domovina draga, ti si nam moč v svobodi."

Spominjal se je sicer očetovega priopovedovanja o zlatih časih vlaže poljskih kraljev, a danes je njih domovina raztrgana v tri dele, izmed katerih največji vzduhuje pod rusko knuto. Da tega njenog sin ni pojmlj, je bil kriv oče sam, ker tega ni vzgajil in navduševal za svobodo.

Dospeli so do klopi in sedili ... "Ferdo, ti si me začudeno pogledal, ko je Olga na moji roki zapazila prstan; zdi se mi, da veš, kaj pomeni!" je ogorabil Goldberg svojega sina.

"Da, vem. Prosim Te, razjasni mi vse!" odvrne Ferdo.

"Ker Olga ne ve, kaj to pomeni, hočem Vama pojasniti, zakaj sem nataknal na prstan znak smrti! Žid sem, ali bolje rečeno, rojen sem žid, okolnosti pa so me prisilile, da sem pokleplnil pred kriz in prisegel, da ga bom ljudil! Dasi sem prisegel na križ in tem zaničeval vero, v kateri sem bil vzgojen, v kateri so živel in umirali moji očetje, vendar nisem mogel postati drugo, kar sem! Ali mora kdo reči, kdor me vidi, da sem krščen; ali ne govor proti temu moja osebnost? Če sem prisegel, da sem kristjan, je pač moralo tako biti.

Doktor Goldberg se malo odzadahn, potem pa nadaljuje: "Zahvaljuj se, naj preganjam lastni narod, v roke mi stiskali knute, da ž njimi bijem brate, nesrečne otroke svojega rodu, zaničevane in preganjane. Svet svojega fanatizma tolkel sem in se smejal, ko se stokali bolečin. Zame je bila slast moriti in ubijati žide; v sodnih dvoranah sem jih napadal kakor divja zver nedolžno žival, ki pred njo plaho beži. Potruje je hujša od Turka, a jaz sem bil izmed najfanatičnejših Rusov; ko sem se oženil z vajino pokojno materjo, jako pohodno žensko, hotel sem pokazati svojo pravirjenost pravoslavlju. Ko sta videla dorasla, sem opazil, da nista podobna meni, ker vaju je odgajala mati. Kolikokrat sem po noči ček, ko vaju je nčila moliti! Kar sem takrat misil, mi je težko povedati. Stopil sem iz službe, ker se nisem strinjal s prepirjanjem svojih predstojnikov. Rusija je trhla stavbo, ki bi jo mogel le izkušeni večjak resiti propada. Pri naši inteligenčni so tri mišljena: 'Za carja!' — 'Za carja in narod!' — 'Za narod in njegovo svobodo!'"

Prvemu sem se odločno protivil, ker sem misil, da car kakor vsak človek greši, da pa grešnik ne more brezgrešno vladati devetdesetim milijonom. Z vso dušo pa sem bil za drugo idejo. Trdil sem vedno: ruski carji niso despoti, kakor nekdanji vladarji v Evropi. Postavila jih je na čelo države narodova volja, ne meč, kakor razne vladarje. Zato imajo pravico, po svojih mislih upravljati državo; ni jim treba biti odgovornim narodu, le ljudstvu nasvetne morajo uvaževati. Rad sem bral spise o nekdanjih zborih, ki so carju avtovali.

Izpopolnil sem tako razmotrovanja z današnjimi potrebami in prišel do zaključka, da bi se moral sklicati v Rusiji sličen zbor. Velik del Rusije misli tako. Glas novega časa odmeva v ruskem narodu. Narod, ki so iz njega izšli velumni Puškin, Tolstoj, Gorkij zasluži, da vrla sploščuje vrhovno oblast po nekdajnem obitaju, sam sebi!"

"Oče, ti govorиш zelo revolucionarno. Rusija je velikansko ozemje, polno zelo neomikanega naroda, ki ne ve, kaj je svoboden človek, ki ne poznava ustavnih prav. Lahko je dati Evropi ustavo in narodom svobodo; Rusija pa se mora najprej utrditi v lastni hiši, potem naj še odpre vrata zapadnim novotvarjam!" prekine Ferdo očeta.

"Zakaj nas silijo v šole, in nam ne pusti čitat! Zakaj nas imenujejo hrabre, a nam ne pusti v

boj! Zakaj krije: 'Pri nas teče med in mleko, a so tako bedasti, da ne vedo kaj je slobodni dan, kaj temu noči!' odvrne Goldberg."

"Ako bo misil vsak takot kot ti," pripomni oče, "ne vzihe Rusiju nikdar solne svobode. Toda sreči se narod budi in budi se njegova zavest! Ti praviš, toliko ljudi ne zna čitati, niti pisati: kaj mu bude hasnila ustava, kaj svoboda? Zapri v kletki divjo zver in videl boj nje vzdihanje po svobodi. Naš narod, ali kakor ga imenujete, ta glupa masa, sluša ob svirk balalajke pesni o svobodi, ko so se ja narod sprehal po postah in stepah svoboden vesel! A danes krivi svoj hrhet za dve, tri kopekje na dan po rudnikih, poljih in gozdih! In vi vprašate: 'Zakaj temu narodu svobodo? Da bi se ta narod zavedal svoje moči, stresel bi raz sebe jarem, ki ga tlači že toliko časa sprejet bi izobrazbo in Rusija bi bila srečna! Svoboda redi velike moče, svoboda je rodila Napoleona!'

"Morda narod ni svoboden?" de Ferdo.

"Sina, misliš li, da je svoboda, ako komu ponujaš kos kruha, obenem pa prazn, kako bi mu ga zopet odzvel? Rusija je dala svetu narodu zakone, ki mu jamčijo svobodo življenja; ali so ljudje, ki hočejo prosjaku izigrati iz rok kroha! Ti je li znao gibanje, ki je oprostilo kmeta sužnosti? Li ne gonijo še danes ljudi v Sibirijo? Rusija hoče postati država, ki bi imela podložnike samo sužnje; Rusija hoče, da postanemo Poljaki sužnji brez moči in svobode? Mi Poljaki nismo narod, sužnji smo. Toda čimborj nas tlači, tembolj se dvigamo!"

Očetu žaré oči, ko da mu utripa v prsh mladeničko srce; nato nadaljuje:

"Pojasnimi ti, kako sem zašel v družbo nihilistov. Po Kišinevskih nemirih sem dobil ukaz, naj zasedujem tek stvari in naj carjevim predložniki načrt za reformacijo življenja v Rusiji. Pričakovam so, da bom kot fanatičen prekrščenec z vlogo zlasti zadržal: V Rusiji ne sme biti židov, kdo neče biti krščen, naj odide. Ko sem prišel v one kraje, začutil sem, da sem sin tega naroda, ki ga preganjajo kot divjo zverjad in sem začel vestno raziskavati zlo, ki se ga je lotilo. To pa ni bilo pogodi vladni dožili so me, da sem izdajalec. Prisahl sem se, je li res in si odgovoril: Da! Ti si izdajalec svoje veru, svojega naroda! Premljavati sem jel o nesreči ruskega naroda in prišel sem do zaključka: Rusija drvi v propast ali propadla ne bo, ker jo bodo vzdrlali na površju nje sinovi, ki pade zadnji grobar svobode. Nihilizem je učinil, da je v Franciji zasišlo solnce svobode, on bo tu dovedel Rusijo iz teme do luči. Nihilizem bo vzdramil narod in vzbudil človeka, ki bo dal Rusiji svobodo! Nihilizem bo utemeljil svobodno, srečno Rusijo, po kateri se bode razlegal od juga do severa na vseh vzhodnih strščkov njegove osobe same znižati.

Vsa poedinčina v vseh mestih je moral prisesti, da je veren caru in da spoštuje oblast vrhovnega sodišča za Finsko.

Posebno pa je pazil na ljudske zastopnike.

toliko uniji z Rusijo, bila je poslanska zbornica. Te zbornice, ki je imela svoje zakone in pravice, pa ni mogel videti Bobrikov zaredi tega, ker je bil Pleve odločen nasprotnik ustave v Rusiji.

Bobrikov je govoril tako, kakor je narskoval Pleve. Ker pa je finski rod žival in ni odstopil od svojih pravic ni pa ped, tedaj mu je pa guverner napovedal boj.

Najprej zapre v Helsingforsu vsečilice in primora Fince, da morajo na univerzo v Moskvo ali Petrograd ob enem pa naroči ondotni policiji, naj strogo paži na finske dijake. Ko so nastali v Rusiji nemiri, polevili so štiriindvajset finskih dijakov, ki so bili dona in jih zapri.

Klejal jih je k preiskavi, pripovedoval jim je, da so njih tovarisi priznali, da so nihilisti, da so prijatelji upornikov, in jih sihi, naj tudi ti priznajo, da so oni taki. A doselil je ničesar!

K sreči v Finski ni bilo takrat nemirov, a Finci niso vedeli, da se pripravijo upor v Ruski. A Pleve je hotel tudi v Finski nemirov in po svojih agentih hujškal narod.

Tedaj Bobrikov brzjavji v Peterograd, aki bi smel ostro postopati proti upornikom. Car je odločeno nasprotoval, ali Pleve ga je znal pregorovati, da je bil Bobrikovu moč, da se sme posluževati vseh sredstev; da nastane mir, lahko izroči tretjino vjetih krvniku.

Bobrikov je dobro razumel Plevev miglaj.

Najprej proglaši v carjevem imenu nad Finsko preki sod z glavnim krajem v Helsingforsu in pokliče krvnike.

Nato izda proglaš, kjer žuga, da se najstrožje kaznuje najmanjši izred proti vladni. Mezda torej mora biti tako visoka, da omogoča delavcem ne le sebe samega ohraniti zmožnega za delo, marveč tudi vzgojiti za delo zmožno potomstvo.

Gospodarski razvoj pa kaže za kapitalista vrlo prijetno tendenco, znižati delavcev vzdruževalne stroške, s tem pa tudi znižati.

Delavec je že od nekdaj neizogibno potreboval spremnost in moč. Rokodelčeva učna doba je bila tisto dolga, stroški njegove vzgoje zato precej veliki. Naspredek v razdelitvi dela in v poslovnih močij, kolikor jih ta potrebuje, je dosegel, da sta poslovna spremnost in moč v produvajanju vedno bolj odveč. Naspredek je omogočil, da se je postavilo na mesto zniženih delavcev, navadne, neizučene, cenejše: napredok omogoča tudi celo, da so žene, da, tudi otroci, nadomestiti može. Za pri manufakturi se je pokazala ta naklonjenost; ali šele z vredno strojev je začelo velikansko izkorisčanje žen in otrok v najnovejši starosti, izkorisčanje teh, ki so najmanj brez brame, in s katerimi se ogavno ratna in se jih takoreč ubija. S tem spoznavamo novo lastnost stroja v rokah kapitala.

Mezni delavec, ki ni spadel v rodbino podjetnika, je moral pravno v svoji moči sprejeti in le znižati svoje lastne vzdružitve, ampak tudi svoje rodbine, če naj je bil v stanu sebe rediti in dati svojemu potomstvu potrebno moč.

Ako bi tega ne mogel dati, potem bi ne našli kapitalistov, ki delajo nobenih proletarev, katere bi mogli izkorisčiti. Ali če so žene in otroci delavcev od zgodnjih mladost v stanu, da skrbe za dom, potem se more meža moškega delavca brez nevarnosti za vzdružitev delavne moči skoro popolnoma na ono sveto vzdruževalnih stroškov njegove osobe same znižati.

Zgodovina tega "protianarhističnega fonda" sijajno dokazuje, kako so znali čikaški policijski praviti nekaj, da je nekaj. Naslednje briga koliko je anarhistov v Chicago, kajti niti na misel nam pride, da bi zagovarjali anarhistike. Slutimo pa, da je ta "anarhistični strah" le vada, s ktero se policijski radi pomogni dohodki svojih postopaških služb Shippy-evi hlapci bi radi obnovili nekaj, ki je bil zavrnjen. Razmislil sem vsak dan o tem dokler nisem prisel do zaključka, da sem suženj kapitalista, ki me smatra za nekako lastnino. Kajti kar on neči storiti za deset tisoč dolarjev, prilisi mene, da storm za tri dolarje vsak dan. In tako sem v kratek postopek postal socialist."

Standard Oil Co. ni še danes plačala tistih 29 milijonov kazni, kjeri ji je načolil 3. avg. m. l. sodnik Landis. Pač pa ima Standard Oil Co. od tistega časa že enako svoto profita na petroleju.

Reven delavec bi ves ta čas sedel ali tolikel kamnenje v jetniščini, ako bi bil takrat obsojen namesto Rockefeljevega trusta. Ali tretji zakon samo za reveže?

Milijonarjev zakon ne doseže, pa naj storijo še tak zločin. Majhno izjemo tvojijo le taki zločini, ki jih izvrši kapitalist proti kapitalistu; ampak le-ti so redki. V splošnem je pa zakon komoditete, ki se prodaje na trgu. Ako premoreš ceno janj, potem moreš imati vse kar hočeš. Kratko: z denarjem si lahko kupis zakon.

Ako zamoreš plačati denarno kazeno, tedaj smes storiti zločin, karšoršnega hočeš. Tako je v "svobodni" Ameriki. Dokaz za to so milijonarji-kriminalci: Rockefeljer, Thaw, Walsh itd. itd. Delavski ljudstvo, kajdi bo spoznalo to? Kedaj, oh, kedaj!

In tretji zakon samo za reveže?

Milijonarjev zakon ne doseže, pa naj storijo še tak zločin. Majhno izjemo tvojijo le taki zločini, ki jih izvrši kapitalist proti kapitalistu; ampak le-ti so redki. V splošnem je pa zakon komoditete, ki se prodaje na trgu. Ako premoreš ceno janj, potem moreš imati vse kar hočeš. Kratko: z denarjem si lahko kupis zakon.

Ako zamoreš plačati denarno kazeno, tedaj smes storiti zločin, karšoršnega hočeš. Tako je v "svobodni" Ameriki. Dokaz za to so milijonarji-kriminalci: Rockefeljer, Thaw, Walsh itd. itd. Delavski ljudstvo, kajdi bo spoznalo to? Kedaj, oh, kedaj!

V Chicagu se pooblaščeni birači naročino naslednji siedi: Frank Lisjak, Frank M. Frank Udočev, John Petrič, John Deják, 1385 E. 39th St., La Salle, Ill.

N. E. Cleveland, O. Stefan Zabrie, Box 305, Cbaugh, Pa.

Dominik Petrič, Louis Collo.

John Medved, Box 33, Cumbland, Wyo.

Joe Deheve, 4620 Humboldt, Denver, Colo.

Mike Zugelj, Box 202 Mar Utah.

V Chicagu se pooblaščeni birači naročino naslednji siedi: Frank Lisjak, Frank M. Frank Udočev, John Petrič, vsak drugi sodruž, ki ima po-

niko v dotičnih naseljih.

Nadalje priporočamo somnikom v dotičnih naseljih:

Frank Drmota, Box 96, gan, Pa.

Frank Podboj, 759 Cole ave., Johnstown, Pa.

E. Steiner Academy, English, Dept. P, 669 Loomis, Chicago, Ill.

Vsačko, ki hoče zvedeti, se angleški jezik hitro in nauči, in to brez vsakih knj strojev, ampak po neki čisto umiljiv in najnovejši metodi.

Na koncu se obrne na gorenje molitev!

Socialcev ni bilo na shod brez poselcev, katerega so sklicali hravatski sodruži zadnjo nedeljo.

Najbrž so se bali — arretacije.

Socialci imajo tudi svoj klub, ki sestoji iz same zlahke. Živijo!

Vsačko, ki hoče zvedeti, se angleški jezik hitro in nauči, in to brez vsakih knj strojev, ampak po neki čisto umiljiv in najnovejši metodi.

Na koncu se obrne na gorenje molitev!

Socialci imajo tudi svoj klub, ki sestoji iz same zlahke. Živijo!

Vsačko, ki hoče zvedeti, se angleški jezik hitro in nauči, in to brez vsakih knj strojev, ampak po neki čisto umiljiv in najnovejši metodi.

Na koncu se obrne na gorenje molitev!

Socialci imajo tudi svoj klub, ki sestoji iz same zlahke. Živijo!

Vsačko, ki hoče zvedeti, se angleški jezik hitro in nauči, in to brez vsakih knj strojev, ampak po neki čisto umiljiv in najnovejši metodi.

Na koncu se obrne na gorenje molitev!

</